

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури"
Освітня програма	34108 Водопостачання та водовідведення
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

17.07.2020 р.

Справа № 0361/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 19 "Архітектура та будівництво" у складі:

Товбич Валерій Васильович – головуючий,

Бродко Оксана Антонівна,

Волкова Вікторія Євгенівна,

Гамеляк Ігор Павлович,

Дорошенко Юрій Олександрович,

Корнилій Третяк,

Плутін Андрій Аркадійович,

Ремізова Олена Ігорівна,

Семко Олександр Володимирович,

за участі запрошених осіб:

Нагорна Олена Костянтинівна – гарант ОП,

Грицина Олександр Олексійович – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	34108
Назва ОП	Водопостачання та водовідведення
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 8, Проти – 1

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Місія ЗВО викладена за посиланням https://pgasa.dp.ua/wpcontent/uploads/2018/04/Strategiya_2020-2025-1.pdf, с. 3. Цілі та місія освітньої програми ЗВО загалом відповідають місії та стратегії закладу, але визначені не досить чітко. Деякі з наведених цілей мають загальний характер, тому виявити, у чому саме полягає фокус програми, складно.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Процедури взаємодії ЗВО зі стейкхолдерами потребують не тільки формалізації, але й систематизації, впровадження механізмів зворотного зв'язку між усіма учасниками освітнього процесу.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ОНП враховані деякі сучасні тенденції розвитку галузі. ОНП динамічно розвивається та оновлюється відповідно до сучасних тенденцій галузі, що знайшло відображення у впровадженні в 2019 році нових освітніх компонент, пов'язаних із сучасними технологіями очищення води. Однак питання обстеження технічного стану систем водопостачання та водовідведення, впровадження сучасних технологій їх ремонту та реконструкції, використання сучасних матеріалів та технологій у будівництві цих мереж у програмі відсутні. Викликає питання вибір суміжних ОП, таких як «Автомобільні дороги і аеродроми». Досвід аналогічних іноземних програм не був використаний під час формулювання цілей та ПРН.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія» та другим (магістерським) рівнем вищої освіти відсутній. ПРН ОНП загалом відповідають Національній рамці кваліфікацій для восьмого кваліфікаційного рівня. Однак експертна група виявила запозичення ОНП «Водопостачання та водовідведення» з «Теплогазопостачання і вентиляція» того самого ЗВО за 2019 рік.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОНП становить 120 кредитів ЄКТС, що відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Обсяг вибіркових компонентів відповідає чинному законодавству України та становить 33,5 кредита ЄКТС. Експертна група виявила певні порушення в організації розробки та формування навчальних планів ЗВО.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОНП розроблена відповідно до п.3.3 Стандарту ДВНЗ ПДАБА ОПО1-18 «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/proorganizatsiyu-osv-go-protsetsu.pdf>) та «Стандарт про розробку освітніх програм зі спеціальностей ДВНЗ ПДАБА» (протокол №13 від 04.07.2019 р.) (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-rozrobku-osvitnih-program.pdf>). Структурно-логічна схема, яка наведена в ОНП, не дозволяє у явній формі встановити послідовність та взаємозв'язок між освітніми компонентами. ОНП складається з дисципліни циклу загальної підготовки -10,5 кредита, дисциплін циклу професійної підготовки -68 кредитів, практичної підготовки (виробнича, науково-дослідна практики) -12 кредитів, атестації (захист кваліфікаційної роботи) – 29,5 кредита.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Як зазначено у висновку експертної групи, нормативні дисципліни мають здебільшого загальнобудівельне спрямування з акцентом на будівлі та споруди, що частково відповідає предметній області «Водопостачання та водовідведення». Також потребує уточнення зміст дослідницької складової навчального процесу, обсяг якої повинен бути не менше 30 % відповідно до п.5 статті 5 Закону України «Про вищу освіту».

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Відповідно до ОП здобувачі вищої освіти мають можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору дисциплін у кількості 33,5 кредита ЄКТС (27,9%). Здобувачам вищої освіти пропонується 2 блоки вибіркових дисциплін, кожен з яких складається з 6 дисциплін. Зміст дисциплін викладений в анотаціях до освітніх компонентів на дошках оголошень та через силабуси, розміщені на сайті ЗВО [<https://pgasa.dp.ua/sylabus/vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/>]. Індивідуальний навчальний план розробляється до початку навчального року, узгоджується зі здобувачем освіти та затверджується деканом факультету.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

До ОНП входить практична підготовка здобувачів вищої освіти, яка складається з виробничої та науково-дослідної практик загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС. Відповідно до звіту експертної групи, у ході становлення ОНП відбувся перерозподіл обсягу практик. Для проходження практик укладені договори між ЗВО та ПАТ «Дніпрокомунпроект» і ТОВ «Дніпроводпроект». Основними виробничими завданнями вказаних підприємств є проектні роботи, що може ускладнювати виконання здобувачами дослідницьких завдань.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Формування soft skills для здобувачів вищої освіти відбувається в процесі викладання обов'язкових освітніх компонентів, зокрема: практичних та лабораторних занять. Розширення комунікативних навичок передбачено під час вивчення іноземної мови; вдосконалення навичок підготовки та проведення презентацій здійснюється під час захисту курсових проектів та випускної кваліфікаційної роботи.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Відповідний професійний стандарт на сьогодні відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Відповідно до Стандарту ДВНЗ ПДАБА МР-01-19 «Положення про розробку навчальних планів здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-MR-01-19.pdf>),

фактичне навантаження здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою) становить 45 годин на тиждень. Кількість аудиторних годин в одному кредиті ЄКТС становить від 33 % до 50 % (для денної форми навчання). Максимальна кількість аудиторних годин на один тиждень теоретичного навчання становить 18 годин. Загальна кількість навчальних дисциплін не перевищує 16 на навчальний рік та, відповідно, до 8 на семестр. Середній обсяг годин з однієї навчальної дисципліни становить 4 кредити. Мінімальний обсяг однієї дисципліни становить 3 кредити ЄКТС.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Дуальна форма підготовки здобувачів освіти за ОП на сьогодні відсутня.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому до ЗВО є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. На офіційному вебсайті (<https://pgasa.dp.ua/wpcontent/uploads/2017/04/2020-PRAVYLA-VMESTE.pdf>) наводяться програми вступних випробувань для магістрів, які містять інформацію про форму вступного випробування та критерії оцінювання. Програма вступного випробування переглядається, як зауважено у звіті експертної групи, у правилах прийому до ДВНЗ ПДАБА 2018 на освітньо-наукову програму «Водопостачання та водовідведення» не передбачена можливість вступу для осіб з «неспоріднених» спеціальностей. У експертної групи виникли труднощі в пошуку цих програм на 2020 рік на сайті ЗВО, у підсумку експертна група так і не встановила наявності цих програм на сайті ЗВО, що звісно обмежує можливість абітурієнтам.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої освітньої програми. Програма вступних випробувань, які передбачають проведення випробування у формі тестів 4 рівнів складності з максимальною оцінкою 100 балів. Перелік питань у тестах в основному спрямований на предметну область водопостачання та водовідведення.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У відомостях про самооцінювання ОП вказано, що питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (https://pgasa.dp.ua/wpcontent/uploads/2018/06/POLOZHENNYA_pro-akademichnu-mobilnist-1.pdf). ЗВО ще не мав практики академічної мобільності та неформальної освіти за ОНП «Водопостачання та водовідведення».

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є чіткими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Вони визначені «Положення про організацію освітнього процесу» [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-organizatsiyu-osv-goprotsesu.pdf>] та «Тимчасовий порядок визнання у ДВНЗ ПДАБА результатів навчання, здобутих у неформальній та неформальній освіті» [<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/tymchasovyj-poryadok.pdf>]. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Водопостачання та водовідведення», не мали досвіду визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, та мало поінформовані про такі можливості

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Навчання й викладання за освітньою програмою частково відповідає вимогам до цього критерію, однак для досягнення заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання необхідно доопрацювати структуру, зміст ОП, робочі програми дисциплін відповідно до зауважень та пропозицій.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Текст освітньо-наукової програми оприлюднено на сайті ЗВО (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/07/onrvodopostachannya-ta-vodovidvedennya-192-mn-magistry-2018.pdf>). Окрім ОНП на сайті ЗВО також розміщені силабуси (<https://pgasa.dp.ua/sylabus/vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/>) Експертна група встановила, що інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів у доступній формі на першому занятті відповідної компоненти.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять ОНП містять елементи наукового пошуку та дослідної роботи. Здобувачів вищої освіти ознайомлюють з тематикою науково-дослідної роботи кафедри та залучають їх до реалізації наукових тем шляхом особистої участі студентів у теоретичних та експериментальних дослідженнях і наукових конференціях, а також через виконання науково-дослідної складової кваліфікаційної роботи. Експертна група підтвердила наявність публікацій здобувачів у тезах наукових конференцій: Міжнародна науково-технічна конференція молодих вчених «Наука і техніка : перспективи ХХІ століття» (18-19 квітня 2019 р., м. Дніпро), Всеукраїнська науково-практична конференція «Інтелектуальна власність в Україні: проблеми та перспективи розвитку в інформаційному суспільстві» (28- 29 листопада 2019 р., Дніпро-Київ) , I і II науково-практична конференція студентів ДВНЗ ПДАБА- 2019, 2020 рр.), де студенти публікують тези разом з науковими керівниками, а також є публікації студентів у наукових фахових виданнях та Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Механізм оновлення навчально-методичного забезпечення дисциплін закріплений у (п.??)8 Стандарті ДВНЗ ПДАБА ОП-01-18 «Положення про організацію освітнього процесу», відповідно до якого навчально-методичні комплекси мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм та навчальних планів (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-organizatsiyu-osv-goprotsesu.pdf>). Вибір сучасних практик та наукових досягнень у галузі водопостачання та водовідведення, які необхідно використовувати в навчанні, визначається в процесі обговорення на засіданні кафедри водопостачання, водовідведення та гідравліки, методичної ради, факультету цивільної інженерії та екології, вченої ради академії. Експертна група встановила, що науково-практичні результати наукових досліджень викладачів кафедри та науково-дослідної роботи кафедри впроваджуються в освітній процес. Так, у навчальному процесі використовуються здобутки за темами «Вдосконалення методів водопостачання та водоочищення, а також методів розрахунку основ та фундаментів споруд водопостачання і гідроспоруд» (номер держреєстрації № 5436/0112U005276) та «Удосконалення роботи систем водопостачання та водовідведення, а також методів розрахунку основ та фундаментів споруд водопостачання і гідроспоруд» (номер держреєстрації № 0116U000779), оновлено зміст таких освітніх компонент: «Спецкурс. Технологія проектування систем водопостачання та водовідведення».

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО значною мірою пов'язана з науково-педагогічною мобільністю співробітників. Викладачі, задіяні у цій ОНП, проходили стажування в навчальних закладах Польщі, Словаччини, Німеччини, Франції й мають відповідні документи, що було підтверджено експертною групою. Здобувачі за цією ОНП отримують інформацію про можливість участі в міжнародних обмінах, проєктах, конкурсах для здобувачів та викладачів на вебсторінці навчально-наукового центру міжнародного співробітництва на сайті ПДАБА.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими. Інформування здобувачів освіти щодо форм поточного та екзаменаційного контролю відбувається на початку семестру. Розподіл балів прописаний у силабусах, які оприлюднені на сайті (<https://pgasa.dp.ua/sylabus/vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/>). Розклад екзаменаційної сесії, зі слів студентів, оприлюднюється своєчасно на сайті академії (<https://pgasa.dp.ua/timetable/index.html>).

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт освіти відсутній. Формою атестації за ОНП «Водопостачання та водовідведення» є кваліфікаційна робота магістра. Атестацій у формі кваліфікаційного іспиту не передбачено. Захист кваліфікаційних робіт відбувається перед екзаменаційною комісією, що складається з 5 чоловік.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Основні принципи організації контрольних заходів визначені в Стандарті ДВНЗ ПДАБА ОП-05-18 «Положення про контрольні заходи» (<https://pgasa.dp.ua/wpcontent/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-kontrolni-zahody-1.pdf>). Критерії оцінювання навчальних досягнень викладені в робочій програмі навчальної дисципліни та силабусі навчальної дисципліни, доводяться до здобувачів освіти лектором на початку викладання дисципліни та викладені на сайті академії (<https://pgasa.dp.ua/sylabus/vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/>). Згідно із силабусами та інформацією, виявленою під час інтерв'ювання здобувачів освіти, передбачена система поточного контролю знань шляхом проведення контрольних робіт. Склад питань для проведення екзамену затверджується на засіданні кафедр, що підтверджено відповідними протоколами. Процедура вирішення конфліктних ситуацій передбачена в «Порядку процедур врегулювання конфліктних ситуацій та розгляду скарг», проте стейкхолдери вказали, що на їхньому досвіді таких ситуацій не було.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Стандарти щодо дотримання академічної доброчесності регулюються «Кодексом честі» академії, «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату від 29.01.2020 р. (https://pgasa.dp.ua/hp/dobrochesnist/np_documents/). Відповідно до звіту експертної групи, здобувачі вищої освіти 2-го року навчання підтвердили експертній групі, що їх кваліфікаційні роботи було перевірено на плагіат у системі Unicheck, за результатами перевірки студентам були видані довідки з інформацією про збіги. ЗВО впровадила ліміт збігів не більш ніж 39 %, що підтвердили стейкхолдери. Перевірку на плагіат кваліфікаційних робіт виконує відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи. Дисертаційні роботи НПП також перевіряються на плагіат у системі Antiplagiat. Курсові роботи та проекти не перевіряються на плагіат. Окрім боротьби з плагіатом, пропаганди академічної доброчесності експертною групою не виявлено.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає освітнім компонентам, що забезпечує реалізацію цілей ОП. Спостерігається невідповідність освіти, вченого ступеня дисциплінам, які викладаються. Кваліфікація викладачів підтверджується: підвищеннями кваліфікації та стажуваннями, зокрема й міжнародними; наявністю публікацій за тематикою освітніх компонент, що викладаються; виконанням науково-дослідних робіт.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими й закріплені в нормативному документі «Положення щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Придніпровської державної академії будівництва та архітектури», розміщеному на вебсайті академії за посиланням <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/11/polozhennya-pro-konkurs.pdf>). Однак, цей документ важко знайти без мапи сайту, оскільки воно(це посилання чи сам документ?) мало б бути розміщено в розділі «Публічна інформація». Інформація про наукові, методичні, організаційні здобутки викладачів доступні на сторінках кафедр і на сайті університету.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЗВО залучає до освітнього процесу роботодавців на стадіях розробки та вдосконаленні ОНП «Водопостачання та водовідведення», навчальних планів, силабусів, узгодження тематики магістерських кваліфікаційних робіт, участі у проведенні атестації здобувачів вищої освіти. З підприємствами галузі укладені договори про співробітництво та здобувачам надається можливість використання матеріальної бази та інформативних ресурсів підприємств, проходження практик студентами, підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Представники роботодавців залучаються до проведення й організації виробничої та переддипломної практики, проведення лекцій та практичних занять. Експертна група під час онлайн-зустрічі з роботодавцями встановила такі факти: директор «ТОВ Хімічна фабрика «ОСНОВА» викладає на кафедрі «Водопостачання та водовідведення», а також є гарантом ОНП.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Стратегія ЗВО щодо професійного розвитку викладачів ОП здійснюється відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ПДАБА (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/11/polozhennya-pro-konkurs.pdf>)». Відповідно до цього документа, підвищення кваліфікації відбувається або шляхом стажування НПП у вищих навчальних закладах інших держав. Також професійному розвитку викладачів сприяє діюча система матеріального заохочення, яка здійснюється згідно із положенням про преміювання працівників (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-premiyuvannya-pratsivnykiv-i-zdobuvachiv-vyshhoyiosvity.pdf>).

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

У ЗВО існує система заохочення фахової майстерності НПП. Порядок та правила преміювання працівників академії регулюються положенням про преміювання працівників ПДАБА, відповідно до якого здійснюється преміювання працівників і здобувачів вищої освіти за виконання особливо відповідальних доручень, за публікації у виданнях, що індексуються у міжнародних базах даних Scopus або Web of Science, та інше (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-premiyuvannya-pratsivnykiv-i-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity.pdf>).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансові та матеріально-технічні ресурси ЗВО дозволяють досягати цілей та програмних результатів, зазначених в ОНП. Лабораторії кафедри водопостачання, водовідведення та гідравліки оснащені відповідним обладнанням і дозволяють проводити не тільки лабораторні заняття за ОНП, але також досліди та експерименти. Як наочні засоби навчання використовуються стенди з обладнанням фірм Herz та Vaillant. Зали бібліотеки оснащені комп'ютерами для роботи студентів і розташовані в різних корпусах. На території ЗВО є доступ до безоплатної мережі Wi-Fi. Для

студентів на базі академії діє багато безкоштовних спортивних секцій та клубів, є басейн. Як підтвердила експертна група, харчування здобувачів вищої освіти здійснюється в ідеальні, якість послуг якої була оцінена як добра.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЗВО забезпечує викладачам та здобувачам вищої освіти вільний та безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчальної, викладацької (інформаційно-довідкова система «Зодчий») та наукової (бази даних наукометричних журналів Scopus та Web of Science) діяльності в рамках освітньої програми, включаючи: читальні зали, комп'ютерні класи, лабораторії тощо. ЗВО починаючи з весни 2020р. має ліцензію на користування програмним забезпеченням MS Office 365, що дає можливість проведення онлайн-конференцій, завантаження та збереження електронних методичних вказівок, електронних лекцій та інших матеріалів. Однак, як зазначено у звіті, експертна група не знайшла жодних посилань на базу з методичними вказівками та іншою допоміжною літературою, немає її й на сайті.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Питання безпечності життя та здоров'я учасників освітнього процесу відображено в Концепції освітньої діяльності ДВНЗ ПДАБА до 2020 року. Безпечність освітнього середовища для здобувачів вищої освіти підтверджується паспортом санітарно-технічного стану умов праці в ПДАБА, Декларацією відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки. За приміщеннями академії постійно здійснюється технічний нагляд, виконуються поточний та капітальний ремонт в навчальних корпусах та гуртожитках. Експертна група була ознайовлена із журналом техніки безпеки для груп ОНП «Водопостачання та водовідведення». Однак відсутні відомості щодо проведення планових навчальних евакуацій з корпусів ЗВО.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

У звіті самооцінювання не висвітлена роль кафедр та їх працівників у освітній, організаційній, інформаційній, консультативній, соціальній підтримці здобувачів вищої освіти. Відповідно до цього документа, ці види робіт виконуються, як правило, через деканати факультетів. Така організаційна схема викликає безліч питань, особливо коли йдеться про методичну, консультативну підтримку здобувачів вищої освіти. Куратори академічних груп не лише забезпечують організаційну, консультативну підтримку, а й сумісно з постійно діючим у ЗВО психологом сприяють прискоренню адаптації здобувача в академії. На інформаційних стендах наявна інформація щодо організації освітнього процесу та соціально-культурного життя студентів. Однак інформація про проведені семінари, тренінги, майстер-класи та інші заходи, присвячені соціальній адаптації молоді, особистісному зростанню, пропаганді здорового способу життя, академічній доброчесності тощо, відсутня.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Вченою радою ЗВО затверджено «Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами», 24.12.2019 р., протокол № 5 (<https://pgasa.dp.ua/wpcontent/uploads/2018/06/inklyuzivne-navchavnpnya.pdf>), яким забезпечується доступність навчальних приміщень для маломобільних груп населення. Наказом від 26.02.2019 р. № 110 затверджено порядок супроводу осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення. У звітах самооцінювання ЗВО і експертної групи є суперечності: з одного боку, декларується повна відсутність студентів з особливими потребами, а з іншого – стверджується, що робота із цією категорією осіб є добре налагодженою.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО затверджений «Порядок процедури врегулювання конфліктних ситуацій та розгляду скарг, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією серед учасників освітнього процесу» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/12/poryadok-prodtsedury-vregulyuvannya-konfliktnyh-sytuatsij.pdf>). Відповідно до цього документа, у разі виникнення конфліктної ситуації громадяни мають право звернутися до керівництва академії чи керівників структурних підрозділів академії особисто, звернутися зі скаргою письмово, усно, через електронний ресурс, через скриньку довіри. Здобувачі вищої освіти також можуть звернутися до психологічної служби академії, до органів студентського самоврядування, представники яких беруть участь у роботі колегіальних органів управління академії та органів громадського самоврядування. Експертна група відзначає, що згідно з інформацією, отриманою від стейкхолдерів, конфліктних ситуацій не відбувалось.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ОНП оновлюється відповідно до Стандару ОП 03-20 «Про освітні програми зі спеціальностей у ДВНЗ Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» від 26.05.2020 р., (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Standart-OP-03-20.pdf>). Відповідно до цього стандарту, перегляд та оновлення освітніх програм, як правило, здійснюється після нормативного терміну підготовки, (або у разі причин вказаних в п.п.5.3), за участі всіх стейкхолдерів освітнього процесу. Експертною групою було виявлено організаційне порушення процедури оновлення ОНП та навчальних планів.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Представники органів студентського самоврядування входять до складу вчених рад академії та факультету цивільної інженерії та екології, на засіданнях яких відбувається обговорення, схвалення, затвердження освітніх програм та змін до них, обговорення процедур забезпечення якості освіти, зокрема за ОНП. У ЗВО започатковано систему збору та опрацювання інформації щодо удосконалення ОНП. Проводяться два незалежних опитування студентів: відділом якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи (<https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/viddilyakosti-marketungu-ta-proforiyentatsijnoyi-roboty>) та студентською радою (<https://pgasa.dp.ua/hp/km>). Результати опитувань доводяться до відома гаранта програм і деканів факультетів. Також усі учасники освітнього процесу, зокрема здобувачі, мають змогу донести своє бачення щодо ОНП через сторінку громадських обговорень (<https://pgasa.dp.ua/discussions/>).

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ЗВО підтримує тісні зв'язки з підприємствами та уклало договори про співробітництво з деякими з них. Під час зустрічей з експертною групою роботодавці підтвердили, що в них є деякі міркування щодо перегляду ОНП. Також роботодавці запевнили, що входять до складу комісій із захисту практик, це їм дає можливість додатково оцінити рівень підготовки здобувачів.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Обов'язки збирання, аналізу та обліку інформації щодо кар'єрного зростання випускників покладено на відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи (<https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/viddil-yakosti-marketungu-ta-proforiyentatsijnoyi-roboty/>). До створення цього відділу інформація про кар'єрний шлях випускників акумулювалася на випускових кафедрах. З метою подальшого працевлаштування випускників, під час навчання кафедра заздалегідь інформує зацікавлені організації про початок проведення виробничих практик студентів, передбачених освітньою програмою. За наявності заявок від підприємства студента буде направлено на практику, при успішному проходженні якої він може бути влаштований на роботу за скороченим робочим графіком Як свідчить звіт експертної групи, випускники підтримують тісний зв'язок з кафедрою та факультетом, а також існує традиція проведення зустрічей з роботодавцями у формі ярмарків професій.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

З метою забезпечення якості вищої освіти в ЗВО у 2019 році було створено відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи (<https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/viddil-yakosti-marketungu-ta-proforiyentatsijnoyi-roboty/>). Обов'язки цього відділу полягають у вивченні та узагальненні результатів моніторингу якості знань студентів на факультетах академії, відповідності якості знань студентів освітнім програмам згідно з стандартами вищої освіти, а також підготовці пропозицій щодо усунення недоліків, виявлених під час контрольних моніторингових перевірок. Звіт експертної групи підтверджує, що у ЗВО наявні механізми щодо виявлення та реагування на недоліки в освітній програмі та освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОНП є первинною.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Процедура щодо покращення якості ОНП регламентується Кодексом академічної доброчесності (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/z-vstavkami.pdf>). Усі учасники академічної спільноти ЗВО залучені до процедури внутрішнього забезпечення якості ОП шляхом виконання покладених на них певних обов'язків та повноважень.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На сайті ЗВО оприлюднений повний зміст нормативно-правового забезпечення освітнього процесу. А саме, «Кодекс честі», «Порядок процедури врегулювання конфліктних ситуацій та розгляду скарг», «Порядок роботи зі зверненнями», «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату» та інші документи. Вони є у вільному доступі на сайті (https://pgasa.dp.ua/hp/dobrochesnist/np_documents/). У ЗВО постійно працює комісія з етики та доброчесності (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/05/kopyya-polozhennya-ostannya-versiya.pdf>). Експертна група зазначила, що учасники фокус-груп ознайомлені з відповідними правилами й процедурами й дотримуються їх під час реалізації освітньої програми.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

Процедура громадського обговорення ОНП відбувається щорічно, шляхом розміщення ОНП на сайті ЗВО (<https://pgasa.dp.ua/discussions/educational-programs/>). Усі охочі мають можливість додати свої коментарі або побажання, відіславши лист на пошту гаранта програми.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Вичерпна інформація про ОНП розміщена на сайті ЗВО (інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) можна знайти за посиланням <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/07/onp-vodopostachannya-tavodovidvedennya-192-mn-magystry-2018.pdf>.) На сайті є доступ до силабусів усіх дисциплін з детально розписаною інформацією про критерії оцінювання та контрольні заходи. На сайті є розклад занять, сесії та правила прийому на навчання. Зі слів учасників освітнього процесу з інформацією про розклад занять, консультацій, екзаменів та інше можна ознайомитися також на стендах біля деканатів та на кафедрах. Однак відсутній репозитарій, що ускладнює проведення навчального процесу в дистанційному режимі.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Потребує формалізації та систематизації процедура взаємодії ЗВО зі стейкхолдерами у формуванні цілей і освітньої програми та програмних результатів навчання. Фокус ОНП повинний бути більш чітко визначений, для чого слід уникати загальних фраз у формуванні програмних результатів навчання. Враховуючи існуючі тенденції глобалізації освітнього процесу, доцільно врахувати досвід аналогічних закордонних ЗВО щодо формування змісту ОНП. Питання обстеження технічного стану систем водопостачання та водовідведення, впровадження сучасних технологій їх ремонту та реконструкції, використання сучасних матеріалів та технологій у будівництві цих мереж у ОНП відсутні.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Потребує доопрацювання та вдосконалення зміст ОНП, а саме в частині предметної області та ПРН з водопостачання та водовідведення. Слід посилити зміст освітніх компонент, пов'язаних з набуттям здобувачами вищої освіти навиків дослідницької діяльності. Перерозподіл обсягів кредитів між практиками вимагає більш ґрунтовного роз'яснення. Фактичне навантаження здобувачів освіти повинно бути більш гармонічно розподіленим.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Доцільно провести опитування здобувачів вищої освіти щодо фахового випробування в частині достатності часу в кількості 60 хв на виконання завдань та розуміння завдань. Програми фахових та додаткових випробувань слід розмістити на сайті ЗВО. ЗВО ще не мав практики академічної мобільності та неформальної освіти за ОНП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Слід приділити більше уваги дослідницькій складовій за ОНП: участі в міжнародних наукових програмах, міжнародних програмах для здобувачів вищої освіти. Задля ефективної роботи ЗВО в дистанційному режимі слід провести тренінги, семінари, майстер-класи для НПП, а також розробити відповідне методичне забезпечення щодо можливостей використання в навчальному процесі ліцензійної платформи Office 365.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Посилити популяризацію академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та НПП шляхом впровадження систематичних відповідних громадських заходів. Результати перевірки кваліфікаційних робіт у системі Antiplagiat потребують узагальнення й формування відповідних висновків для корегування навчального процесу. З метою підвищення якості кваліфікаційних робіт запровадити практику зовнішнього рецензування кваліфікаційних робіт магістрів фахівцями-експертами в галузі водопостачання та водовідведення

Критерій 6. Людські ресурси

Академічна та науково-професійна активність викладачів не повною мірою забезпечує досягнення визначених ОНП цілей та програмних результатів навчання. Рекомендується активізувати наукову діяльність викладачів (публікації, участь у конференціях) у професійному напрямку кафедри. Пропонується розробити заходи щодо подальшого підвищення науково-професійного рівня НПП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

На сьогодні відсутній репозитарій, що ускладнює навчання здобувачів вищої освіти в дистанційному режимі. Слід провести навчальні евакуації з корпусів ЗВО для перевірки стану шляхів евакуації та підтвердження можливості безпечної евакуації під час пожежі. Доцільно впровадити комплекс громадських заходів соціального спрямування – пропаганди здорового способу життя, боротьби із залежностями, соціальною адаптацією молоді.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендується розширити коло стейкхолдерів і співпрацю з ними, запровадити зустрічі випускників із здобувачами вищої освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендується удосконалити сайт, зробити його доступним та інформативним, створити репозитарій методичного забезпечення навчального процесу. Персоналу, який забезпечує технічну роботу сайту, необхідно розробити та запровадити заходи щодо стабільної роботи інформаційних ресурсів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ТОВБИЧ ВАЛЕРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ